



NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-03-14
meddelad i
Nacka

Mål nr M 5346-22

PARTER

Klagande

Freys Taxi Ett AB

Ombud: Advokat Rolf Greger Höglund
Engelbrektsgatan 23
114 32 Stockholm

Motpart

1. Dani Chahine
Tollare Kaj 6
132 49 Saltsjö-Boo

2. Elissa Chahine
Tollare Kaj 6
132 49 Saltsjö-Boo

3. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
131 81 Nacka

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Stockholms läns beslut den 10 maj 2022 i ärende nr 505-72283-2020, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Föreläggande att inkomma med förslag på åtgärder m.m. avseende buller och ventilation på fastigheten Tollare 1:492 i Nacka kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) beslutade den 6 november 2020, § 2020-550 (delegationsbeslut), att Freys Taxi Ett AB (bolaget) ska:

1. Komma in med förslag på möjliga åtgärder, reningsteknik (UV-ljus, kolfilter, ny placering av avluft eller liknande) utöver den turbosving fettfilter samt den ozonanläggning som finns installerad för att reducera matoslukter från Restaurang Bruket Tollare.
2. Komma in med redovisning av kostnader för tidigare utförda åtgärder såsom turbosving och ozonanläggning, men även andra eventuella åtgärder som har gjorts för att minska lukt samt kostnader för eventuella åtgärderna.
3. Redovisa rutiner för underhåll och skötseln av turbosving fettfilter samt ozonanläggningen. I redovisningen ska det framgå vad som ska rengöras dagligen, veckovis och mer sällan och vem som utför rengöringen.
4. Komma in med förslag på möjliga åtgärder för att reducera buller i anslutning till Elissa och Dani Chahines bostad från ventilationshuvnen på restaurang Bruket Tollares tak. Det ska framgå hur mycket var och ett av åtgärdsförslagen beräknas ge för bullerreduktion i dBA vid fasad vid Elissa och Dani Chahines bostad.
5. Avslå ombudet advokat Rolf Greger Höglunds begäran om att tillträde omedelbart ges till de klagandes lägenhet för att även den andra parten i ärendet ska få sin grundläggande lagliga rätt och skyldighet att utreda omfattningen av klagomålen för att kunna vidta eventuella åtgärder.

Redovisning av punkt 1-4 ska göras skriftligt och komma in till miljöenheten senast 45 dagar efter att beslutet har vunnit laga kraft. Till utredningar punkt 1 och 4 ska åtgärdsförslag utarbetat av fackman samt kostnadsberäkning d.v.s. uppskattad kostnad för de möjliga åtgärderna samt tidsplan redovisas.

Bolaget överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som i beslut av den 10 maj 2022 avslog överklagandet.

Bolaget har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Bolaget har, som det får förstås, yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut ska upphäva nämndens beslut av den 6 november 2020 i dess helhet.

Till stöd för sin talan har bolaget anfört följande.

Bolaget har i och för sig inte några invändningar mot punkterna 1-3 i länsstyrelsens beskrivning av ärendet, men som framgår av punkten 4 ska bolaget komma in med förslag på möjliga åtgärder för att reducera buller i anslutning till Elissa och Dani Chahines bostad. Som framgår av länsstyrelsens beskrivning har nämnden ansett att tillsynsmyndigheten behöver få en beskrivning av åtgärdsalternativ för att avgöra vilka åtgärder som är rimliga. Nämnden har vidare bedömt att det är rimligt att bolaget utreder och redovisar det, samt att det även är rimligt att verksamheten redogör för sin egenkontroll för att minimera lukt- och bullerstörningar. Bolaget tycker också att det är rimligt och har således inga invändningar mot att bolaget ska försöka komma in med förslag på möjliga åtgärder. Men då krävs det att bolaget ges möjlighet att komma in i aktuell lägenhet för att kunna göra en sådan egen utredning. Nämnden har dock beslutat att avslå bolagets begäran om tillträde till Elissa och Dani Chahines lägenhet. Det är inte rimligt. Underinstansernas beslut innebär att nämndens krav på förslag av möjliga åtgärder och begäran att få åtgärdsalternativ inte är möjliga att genomföra. Det föreligger ett Moment 22. Det är inte rimligt.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Bolaget har anfört att det saknar möjlighet att fullfölja punkten 4 i nämndens föreläggande med mindre än att det ges tillträde till Elissa och Dani Chahines lägenhet. Mark- och miljödomstolen konstaterar att adressaten ska ha faktiska och rättsliga möjligheter att göra det som krävs enligt ett föreläggande utfärdat med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken. Med beaktande av hur punkten 4 i föreläggandet är formulerad anser domstolen dock att det inte krävs ytterligare mätningar eller annan utredning i den aktuella lägenheten för att bolaget ska kunna efterleva föreläggandets krav på bullerberäkningar. Domstolen anser således att bolaget har faktiska och rättsliga möjligheter att föreslå möjliga bullerreducerande åtgärder enligt punkten 4 i föreläggandet även utan tillträde till lägenheten i fråga. Det har

inte heller i övrigt framkommit skäl att upphäva nämndens beslut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)
Överklagande senast den 4 april 2023.

Katarina Winiarski Dol

Gisela Köthnig

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Katarina Winiarski Dol, ordförande, och tekniska rådet Gisela Köthnig.



Freys Taxi Ett AB

Ombud: Advokat Rolf Greger Högglund

rolfgreger.hogglund@gmail.comNACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3INKOM: 2022-08-01
MÅLN: M 5346-22
AKTBIL: 3

Överklagande av beslut om föreläggande att inkomma med förslag på åtgärder m.m. avseende buller och ventilation på fastigheten Tollare 1:492 i Nacka kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun, nämnden, beslutade den 6 november 2020, § 2020-550 (delegationsbeslut), att Freys Taxi Ett AB med org.nr. 556389-6868 ska:

1. Komma in med förslag på möjliga åtgärder, reningsteknik (UV-ljus, kolfilter, ny placering av avluft eller liknande) utöver den turbosving fettfilter samt den ozonanläggning som finns installerad för att reducera matoslukter från Restaurang Bruket Tollare.
2. Komma in med redovisning av kostnader för tidigare utförda åtgärder såsom turbosving och ozonanläggning, men även andra eventuella åtgärder som har gjorts för att minska lukt samt kostnader för eventuella åtgärderna.
3. Redovisa rutiner för underhåll och skötseln av turbosving fettfilter samt ozonanläggningen. I redovisningen ska det framgå vad som ska rengöras dagligen, veckovis och mer sällan och vem som utför rengöringen.
4. Komma in med förslag på möjliga åtgärder för att reducera buller i anslutning till Elissa och Dani Chahines bostad från ventilationshuven på restaurang Bruket Tollares tak. Det ska framgå hur mycket var och ett av åtgärdsförslagen beräknas ge för bullerreduktion i dBA vid fasad vid Elissa och Dani Chahines bostad.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade även att:

5. avslå ombudet advokat Rolf Greger Höglunds begäran om att tillträde omedelbart ges till de klagandes lägenhet för att även den andra parten i ärendet ska få sin grundläggande lagliga rätt och skyldighet att utreda omfattningen av klagomålen för att kunna vidta eventuella åtgärder.

Redovisning av punkt 1-4 ska göras skriftligt och komma in till miljöenheten senast 45 dagar efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Till utredningar punkt 1 och 4 ska åtgärdsförslag utarbetat av fackman samt kostnadsberäkning d.v.s. uppskattad kostnad för de möjliga åtgärderna samt tidsplan redovisas.

Nämnden har som skäl för beslutet angett bl.a. följande. Lukt kan i sig vara en olägenhet i miljöbalkens mening om den är påtaglig och ofta eller ständigt förekommande. Restaurangens skorsten och dess läge i förhållande till bostädernas utgör en risk för att matoslukt och buller kan komma att störa omkringboende. Redan risken för olägenheter ska beaktas. Det är verksamhetsutövaren, den som har rådighet, som ska vidta förebyggande åtgärder om den inte kan visa att det är orimligt. Utifrån inspektioner och klagomål så bedömer nämnden att restaurangens ventilation innebär risk för olägenhet i anslutning till Elissa och Dani Chahines bostad på Tollare Kaj 6, både avseende matoslukt och buller. För att avgöra vilka åtgärder som är rimliga, så behöver tillsynsmyndigheten få en beskrivning av åtgärdsalternativ. Nämnden bedömer att det är rimligt att Freys Taxi Ett AB utreder och redovisar det, samt att det även är rimligt att verksamheten redogör för sin egenkontroll för att minimera lukt- och bullerstörningar.

Ombudets advokat Rolf Greger Höglund har begärt att miljöenheten ska medverka till att tillträde omedelbart ges till de klagandes lägenhet, för att verksamheten själv ska kunna bedöma omfattningen av klagomålen. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bedömer att miljöenhetens opartiska inspektioner redan har visat att det luktar matoslukt och att Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller överskrids i anslutning till klagandenas Elissa och Dani Chahines bostad. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden avslår därför ombudet advokat Rolf Greger Höglunds begäran.

Freys Taxi Ett AB, bolaget, har överklagat beslutet och yrkar att beslutet ska upphävas. Bolaget har anfört bl.a. följande till stöd för sin talan. Bolaget äger restaurang Bruket som inledde sin verksamhet på våren 2020 i fastigheten Tollare 1:4923 vid Tollare Kaj 20. Restaurangen erhöll en skrivelse den 1 april 2020 från Nacka Kommun med rubriken Klagomål på matoslukt och fläktbuller. Enligt miljöbalken skall den som är ansvarig både förebygga störningar och göra de undersökningar som behövs för att försäkra sig om att omgivningen inte

störs eller att boendemiljön inte är hälsofarlig. I avsikt att följa dessa lagregler påbörjades en utredning i syfte att bedöma hur klagomålen skulle kunna åtgärdas. För att kunna utreda vilka som stördes genomgick de Miljöenhetens ärenderapporter. Det framgick då att av de klagomål som antecknats var det bara två som inte var anonyma. Miljöenheten informerades i ett mail den 5 juni 2020 att dessa två skulle kontaktas. Den 8 juni meddelade en av dem att hon inte kunde ta emot besök för mätning därför att hon och hennes man med anledning av den pågående pandemin under lång tid framöver skulle vara i Västergötland. Den 11 juni gjorde två företrädare för restaurangen ett besök hos den andre av de två kända klagandena. Inne i hans lägenhet märktes ingen lukt och att mäta ljud korrekt gick inte på grund av ljud från intensiv båttrafik och Saltsjöbanan utanför byggnaden. Den 15 juli informerades restaurangen om att en person som tidigare varit anonym hade hört av sig. Han hette Dani Chahine. Samma dag ringde företrädare för restaurangen denne person i avsikt att boka tid för utredning av lukt och buller i hans lägenhet. Restaurangen fick dock inte komma och genomföra någon utredning. Den 28 augusti gjorde däremot miljöenheten en luktkontroll och den 10 september en bullermätning. Inte vid någon av dessa tillfällen fick företrädare för restaurangen komma in i lägenheten för att göra en egen självständig utredning. Den 16 september erhöll de en inspektionsrapport från miljöenheten och mailade tillbaka samma dag och begärde att två representanter från restaurangen med hjälp av miljöenheten skulle få lov att komma in i klagandes lägenhet för att göra en egen självständig utredning över klagomålen. De föreslog fyra olika tidpunkter för denna utredning. Inget svar erhöles från miljöenheten varför de upprepade sin begäran i ett mail den 22 september men erhöles ånyo inget svar. Den 15 oktober 2020 skickade jag än en gång ett mail till miljöenheten utan att erhålla något svar. Den 6 november 2020 beslöt nämnden i stället att avslå min begäran om tillträde till lägenheten för att enligt miljöbalkens regler göra en självständig utredning. Som skäl till sitt beslut åberopar nämnden att den gjort en opartisk bedömning. Detta är en häpnadsväckande tolkning av rättstillämpningen i vårt land. Åberopande ovan redovisade beskrivning yrkar därför bolaget att miljöenhetens beslut upphäves så att restaurangen kan ges möjlighet att göra en egen självständig utredning i synnerhet hos Dani Chahin. Som bevis för att bolaget trots allt utfört en del av sin utredning åberopas som bevisning min skrivelse den 15 oktober 2020 och bifogade två orderbekräftelser från bolag som levererat rengöringssystem till restaurangen, Ozontech för luftrening och Nodora för luktrening. Sammanlagt till en kostnad av 353 400 kr exklusive moms.

Motivering till beslutet

Den fråga som länsstyrelsen har att ta ställning till är om nämnden har haft fog för sitt beslut om föreläggande att redovisa åtgärder m.m. För att

det ska föreligga en skyldighet att utföra åtgärder enligt 2 kap. 3 § miljöbalken avseende buller och lukt krävs att bullret och luktstörningen utgör en olägenhet för människors hälsa i den mening som avses i 9 kap. 3 § miljöbalken. För att en störning ska betraktas som en olägenhet enligt miljöbalken krävs att den är av betydelse och att den kan vara skadlig antingen i fysiskt eller psykiskt hänseende för en människas hälsotillstånd. Bedömningen av om en olägenhet för människors hälsa enligt miljöbalken föreligger ska utgå från vad människor i allmänhet anser vara en olägenhet och baseras inte enbart på en persons reaktion i den enskilda fallet. Även bedömningen av huruvida en störning ska anses vara ringa är beroende av hur människor i allmänhet uppfattar störningen (se prop. 1997/98:45 del 2 s. 109).

Av handlingarna i ärendet framgår att klagomål på luktstörningar samt buller från restaurang Tollare Bruket har inkommit till nämnden. Med anledning av klagomålen har nämnden handlagt ärendet. Av utredningen i ärendet framgår att verksamhetsutövaren vidtagit åtgärder med avseende på ventilationen från restaurangen, men att flera närboende fortfarande upplever luktstörning. Vidare framgår att nämnden genomfört en inspektion i Elissa Chahines och Dani Chahines bostad. Vid inspektionen konstaterades att när fönster och dörrar var stängda i bostaden luktade det inte av matoslukt från restaurangen. När miljöenheten var ute på balkongen luktade det dock tydligt i omgångar av "fettlukt" från restaurangens ventilationshuv på taket. Den 10 september 2020 gjorde miljöenheten bullermätningar på Dani Chahines och Elissa Chahines balkong i anslutning till bostaden. Representanter från verksamheten var med och stängde av och satte på ventilationshuv. Den ekvivalenta ljudnivån i anslutning till bostaden uppmättes till cirka 45 dBA efter korrigeringar för bakgrundsnivå och fasadreflektion avseende buller från ventilationshuv på restaurangens tak.

Länsstyrelsen delar, efter en genomgång av ärendet, nämndens bedömning att uppmätta bullernivåer kan innebära en olägenhet för människors hälsa. Utredningen i ärendet ger även stöd för att restaurangens verksamhet ger upphov till matoslukt. Länsstyrelsen delar därför nämndens bedömning att eventuella bullerdämpande och luktreducerande åtgärder behöver utredas vidare. Nämndens föreläggande får därför anses vara skäligt.

Nämnden har mot denna bakgrund haft fog för sitt beslut att se till att en utredning avseende ytterligare möjliga bullerdämpande åtgärder samt kostnaderna för dessa tas fram. Nämnden har därefter att bedöma om och vilka åtgärder som är rimliga för kommunen att vidta i förhållande till störningen. Länsstyrelsen anser även att utredningen i ärendet är tillräcklig för att ta ställning till huruvida föreläggandet är skäligt.

Nämnden har således haft fog för sitt beslut att avslå ombudets yrkande om tillträde till anmälarnas bostad. Vad bolaget har anfört i sitt överklagande medför ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Av 2 kap. 3 § miljöbalken framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Av 2 kap. 7 § miljöbalken framgår att kraven i 2–5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Med olägenhet för människors hälsa enligt 9 kap. 3 § miljöbalken menas en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Enligt 26 kap. 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

För bedömning av om buller utgör en olägenhet för människors hälsa tillämpas Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller (rapport 6538, april 2015) och Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13). Dessa riktlinjer och råd är inte bindande utan utgör en utgångspunkt för den individuella bedömning som ska göras i varje enskilt fall.

Information

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 10 00 eller via e-post stockholm@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 72283-2020 i ämnesraden för e-post.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Beslutande

Beslutet har fattats av jurist Mathilde Degerfeldt.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

miljoenheten@nacka.se

Chahine, Elissa och Chahine, Dani, Tollare Kaj 6, 132 49 Saltsjö-boo

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen



Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.